

บทบรรณาธิการ

ใบชากับมะเร็งหลอดอาหาร

สมศักดิ์ เทียมเก่า, สมชัย บวรกิตติ²

¹อนุสาขาวิชาประสาทวิทยา สาขาวิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภาแห่งประเทศไทย

ต้นชา เป็นพืชสกุล *Camelia sinensis* งอกเจริญดีในภูมิภาคเขตร้อน เป็นเครื่องดื่มที่นิยมในประเทศจีนประมาณ ๓๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ปัจจุบันการดื่มชาเป็นที่นิยมทั่วโลก

ในใบชามีสารกลุ่มฟีนอล (phenolics) ที่มีทั้งชนิดเชิงเดี่ยว (ลิมเฟิล) พบในรูปฟลาโวนอยด์ และชนิดควบอนุ (โพลีฟีนอล) ซึ่งมีแทนนินเป็นตัวสำคัญ พบได้ถึงร้อยละ ๔๐ ของน้ำหนักใบแห้ง กรรมวิธีผลิตใบชา มี ๒ แบบ คือโดยการหมักจะได้ชาดำ ถ้าไม่หมักจะได้ชาเขียว ใบชาที่ไม่ผ่านกรรมวิธีหมัก ช่วยลดการเกิดสีกัด ลดปริมาณแทนนิน และลดปฏิกิริยาระหว่างเอนไซม์แคเทคอลออกซิเดส และโพลีฟีนอลออกซิเดส กับฟีนอลในใบชา ชาเขียวจึงมีปริมาณสารกลุ่มฟีนอลที่ไม่ถูกเติมออกซิเจนมากกว่าชาดำ

แทนนินโดยเฉพาะคาเนชินในรูปสารละลาย เมื่อผ่านทางเดินอาหารจะทำปฏิกิริยากับโปรตีนเยื่อทางเดินอาหารทำอันตรายต่อเซลล์ เมื่อร่วมกับความร้อนจัดจะทำร้ายเยื่อรุนแรงก่อให้เกิดสภาพงอกเกินเพื่อซ่อม (restorative hyperplasia) ชักนำให้เยื่อเกิดมะเร็งได้ แทนนินที่มีน้ำหนักอณูเกิน ๓๕๐ มีสมบัติก่อมะเร็งหลอดอาหาร ในภูมิภาคที่ประชาชนนิยมดื่มน้ำชาเข้มข้นที่ร้อนจัดบ่อยๆ จึงมีอุบัติการณ์มะเร็งหลอดอาหารสูงมาก ในประเทศไทยมีชุมชนที่นิยมอมใบชา (เมี่ยง) มีโอกาสเกิดมะเร็งหลอดอาหารได้

ข้อมูลข้างต้นได้จากบทความ “ใบชากับมะเร็งหลอดอาหาร” โดยสมชัย บวรกิตติ วารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ๒๕๔๘; ๔๗(๑): ๖๓.